

NR 1 MARCH 1990

**WYSTAWA
DOROBK TECHNIKÓW POLSKICH W KANADZIE
Z OKAZJI 50-LECIA STP
organizuje Oddział Ottawa - maj 18-30,1991**

W celu pełnego pokazania wkładu polskiej myśli technicznej w życiu Kanady Zarząd Ottawski STP zwraca się z gorącym apelem do wszystkich członków o udostępnienie materiałów dokumentujących ten wkład.

Materiały te w postaci publikacji, fotokopii dokumentów patentów, nagród, odznaczeń itp. oraz fotografie projektów wykonanych przez członków STP prosimy zgłaszać do

kol. J. Orzechowskiego,

1616 Grey Yuns Dr., Orleano, Ont. K1C 1V2

najdalej do dnia 31 sierpnia 1990 r.

Wystawa będzie miała miejsce w Bibliotece Narodowej Kanady i jest dla każdego członka wspaniałą okazją przedstawienia swego dorobku.

APELUJEMY O POMOC I WSPÓLPRACĘ!

**ASSOCIATION OF POLISH ENGINEERS IN CANADA
STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH W KANADZIE
ASSOCIATION DES INGÉNIEURS POLONAI AU CANADA**

206 BEVERLEY STREET — TORONTO, ONTARIO — M5T 1Z3

ASSOCIATION OF POLISH
ENGINEERS IN CANADA

FOUNDED IN 1941
INCORPORATED IN 1944

BOARD OF DIRECTORS

President: B. Tymowska
Past Pres.: M. Zaremba
Vice-Pres.: K. Rytel
Secretary: A. Paudyn
Treasurer: R. Jagła
Directors: M. Bornet
J. Ślubicki
G. Sobocki

BRANCHES:

Montréal
4530 Décarie #10
Montréal, Qué. H3X 2H5

Ottawa
P.O. Box 3325, Stn. D
Ottawa, Ontario, K1P 6H8

Toronto
206 Beverley Street
Toronto, Ontario, M5T 1Z3

Editorial Committee

J. Ślubicki
G. Sobocki
E. Sobocka

Branch Representatives

Montreal: B. Bednarek
Ottawa: M. Zielińska

Printed by: Polish Alliance Press Ltd.
1638 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 4A8

C O N T E N T S:

KOMUNIKAT No. 2 KOMITETU OBCHODÓW 50-LECIA STP	2
PODSTAWOWE WIADOMOŚCI Z ZAKRESU KANADYJSKIEGO PRAWA PATENTOWEGO - Wojciech L. Mazur	3
ZMIANY W KANADYJSKIM PRAWIE PATENTOWYM - Bogusław Dmochowski	5
KOMITET TECHNOLOGICZNEJ WSPÓŁPRACY Z POLSKĄ - Jerzy Ślubicki	7
NEW LINK - THE NAME - Maciej J. Zaremba	8

Komunikat No. 2

Komitetu Obchodów 50-lecia STP

Komitet Honorowy

Z przyjemnością komunikujemy, że następujące osoby zgodziły się zostać członkami Komitetu Honorowego Uroczystości 50-lecia:

1. Sen. dr Stanley Haidasz
2. Jesse Ph. Flis, MP
3. G. Hamilton Southham - Honorowy członek STP
4. Stanisław Orłowski - P. Eng., Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej
5. Dr Geraldine A. Kenney-Wallace - Przewodnicząca Science Council of Canada
6. Dr Pierre Perron - President, National Research Council of Canada
7. John R. McDougall - P. Eng., Presidentelect, Canadian Council of Professional Engineers
8. Nelson Ferguson - P. Eng., Senior VPresident, Engineering Institute of Canada
9. A.J.W. Batz - P. Eng., Presidentelect, Association of Professional Engineers of Ontario

Oczekujemy jeszcze odpowiedzi od Gen. Gubernatora, którego prosiliśmy o objęcie patronatu. Mając tak wspianą Komitet Honorowy jest naszym obowiązkiem dołożyć wszystkich starań, by uroczystości wypadły jak najokazalej.

Zmiany w składzie Komitetu Organizacyjnego

Ponieważ sprawy finansowe wymagają dużo czasu i zabiegów, postanowiono stworzyć trzyosobową komórkę finansową. Oficjalną pozycję skarbnika objął kol. Jarosław Szymanowski z kol. Janem Zielińskim i Wiesławem Kuranem jako członkami Komisji. Sprawa zdobycia funduszy jest w obecnej chwili najbardziej istotną kwestią. Komisja Fi-

nansowa przekazała do Zarządu Głównego STP szkic apelu celem zdobycia funduszy na cele organizacyjne Uroczystości 50-lecia. Zarząd Główny STP zwrócił się z takowym do Zarządów Oddziałów prosząc o podjęcie akcji w tym kierunku. Spodziewamy się, że Zarządy Oddziałów doceniając wagę zagadnienia poświęcą wiele uwagi, by zaangażować wszystkich członków do tej akcji.

Termin Uroczystości

Główne obchody będą miały miejsce w Ottawie w dniach od 18 do 20 maja 1991. Komitet ma nadzieję, że "long-weekend" oraz urok ottawskich tulipanów zachęcą wielu Kolegów do przyjazdu wraz z rodzinami na tych kilka dni do stolicy. Jesteśmy pewni, że udział w Złotym Jubileuszu zostanie na długo w pamięci wszystkich uczestników.

Publikacja

Rękopis planowanej publikacji jest już na ukończeniu. Szkoda, że apel kol. Świderskiego o materiały odnośnie indywidualnych osiągnięć Kolegów, zwłaszcza w ostatnim 10leciu, zamieszczony w pierwszym komunikacie, spotkał się z tak minimalnym odzewem.

Wystawa

Mamy nadzieję, że odzew na prośbę o zgłaszanie ekspozycji, umieszczony w tymże numerze "New Link", spotka się z szybkim pozytywnym odzewem. Szkic wystawy musi być gotów już na wrzesień br. by zapewnić odpowiednią oprawę dla ekspozycji. Wystawa będzie doskonałą okazją przedstawienia swego dorobku i zapoznania z nim szerszej warstwy społeczeństwa.

Podstawowe wiadomości z zakresu kanadyjskiego prawa patentowego

Wstęp

Kanadyjskie prawo patentowe wywodzi się z XVII-wiecznego brytyjskiego Prawa o Monopolach, które na przestrzeni lat przechodziło przez stadia umacniania i zespalania (np. akty ustawodawcze Dolnej Kanady (1823 r.) i Górnej Kanady (1826 r.)), aż do momentu kiedy to w 1869 roku Izba Ustawodawcza Kanady zdecydowała, że "patenty na wynalazki" będą pod wyłączną jurysdykcją parlamentu. Prawo patentowe, które następnie zostało uchwalone w 1935 roku, a które praktycznie bez większych zmian przetrwało do dzisiejszych czasów, miało za główny cel popieranie wynalazczości poprzez nadawanie wynalazcom specjalnych przywilejów w zamian za przekazywanie ich wiedzy do wiadomości publicznej.

Gwałtowny rozwój technologii ostatnich dziesięcioleci, konieczność jej szybkiego udostępnienia biznesowi i placówkom naukowym (information dissemination), spowodowały konieczność modernizacji systemu patentowego. Akt parlamentu z roku 1987 zapoczątkował zmiany, które wchodząc w całość w życie 1 października 1989 zrewolucjonizowały kanadyjski system patentowy, stawiając go na równi z innymi, wysoko uprzemysłowionymi krajami.

Wynalazek

Wielu z nas może się wydać nieprawdopodobnym fakt, że ani Kopernik, ani Newton czy Einstein nie byłiby w stanie opatentować swoich teorii. Wynika to stąd, że teorie zaliczane są do odkryć, a nie do wynalazków.

Odkrycie polega na ukazaniu czegoś, co już wcześniej **istniało** a nie było znane. Wynalazek natomiast, odnosi się do rzeczy nowych, które **nie istniały** do momentu ich wymyślenia. Najprostsza definicja wynalazku mówi, że jest to krok do przodu w danej dziedzinie. Inna definicja, wyjęta z Ustawy Patentowej, określa wynalazek jako rzecz (maszynę, proces, związek chemiczny lub mieszaninę fizyczną), która posiada elementy **nowości** (novelty) i **użyteczności** (utility), względnie jej ulepszenie przy dalszym założeniu, że rzecz ta jest **nieoczywista** (unobvious) i zawiera w sobie dalszy element mianowicie **wynalazczość** (inventive ingenuity).

Nowość - wynalazek musi być bezwzględnie nowy tzn. nieznaną przed złożeniem wniosku o patent. Nieznany to znaczy nigdzie nie opublikowany, przez nikogo nie używany oraz nie będący dotychczas w sprzedaży. Wyjątkiem w powyższym jest jednoroczny okres ulgi (grace period), przewidziany **tylko** dla wynalazcy, względnie dla osoby upoważnionej

przez wynalazcę. Ma to na celu zachęcenie wynalazcy do możliwie najwcześniejszego zgłoszenia wynalazku w Urzędzie Patentowym celem uniknięcia ujawnienia wynalazku osobom trzecim i tym samym utraty praw patentowych.

Użyteczność. Wynalazek musi być użyteczny czyli, musi mieć zastosowanie. Jednym ze sprawdzianów użyteczności patentu jest jego sukces komercyjny, jakkolwiek brak tegoż niekoniecznie oznacza, że wynalazkowi brak użyteczności.

Wynalazczość reprezentuje niezbędny element wynalazku. Brak tego elementu powoduje, że nawet najbardziej skomplikowane, nowe i użyteczne urządzenie nie kwalifikuje się do opatentowania. **Ilość** wynalazczości nie jest w tym wypadku istotna, a jedynie sam fakt jej istnienia. Wynalazczość definiuje się jako rzecz nieuchwytną rozumem, jednakże zdecydowanie odróżniającą rzecz wynalezioną od dotąd istniejących. Sprawdzianem na istnienie wynalazczości jest od dawna istniejąca potrzeba na dany wynalazek oraz jego sukces handlowy. Natomiast jedynie zastąpienie jednego materiału innym, zmiana wymiarów, kształtu, proporcji, zwiększenie ilości części, itp. nie świadczą o istnieniu wynalazczości.

Ustawa patentowa

Bez istnienia prawa patentowego większość wynalazków w chwili ich opublikowania stałaby się, z racji istnienia tzw. "prawa zwyczajowego" (common law), własnością publiczną. W praktyce znaczyłoby to, że od tej pory każdy mógłby wytwarzać, sprzedawać, czy używać przedmiot wynalazku bez konieczności wynagradzania jego autora. Sytuacja taka niewątpliwie nie zachęcałaby potencjalnych wynalazców do wysiłku, a zatem nie popierałaby wynalazczości. Aby temu zapobiec wprowadzono tzw. "prawo ustawowe" (statutory law), zwane prawem patentowym, które udzielając wynalazcy **wyłącznych praw** do wynalazku przez określony okres czasu uniemożliwia innym korzystanie z niego bez otrzymania zgody wynalazcy.

Patent

Patent jest tytułem prawnym udzielanym przez rząd i dającym wynalazcy wyłączne prawa do wyrabiania, używania i sprzedawania wynalazku przez okres 20 lat, w zamian za opublikowanie go w taki sposób, aby każdy (specjalista w danej dziedzinie) mógł go odtworzyć po wygaśnięciu monopolu. Patent jest równocześnie rodzajem własności prawnej, która może być przeniesiona na inną osobę (assigned), kupiona,

sprzedana, odziedziczona, czy wreszcie oddana w licencję, tzn. za opłatą na rzecz właściciela patentu (royalty payments). Patent może być przyznany za wynalazek pionierski względnie za jego ulepszenie. Należy tu dodać, że właściciel patentu na ulepszenie nie może korzystać ze swojego patentu bez uprzedniej zgody (licencji) właściciela patentu pionierskiego, jeżeli monopol na tenże patent jeszcze nie wygaś. Patentu nie udziela się na rzeczy znane, nieużyteczne, niedozwolone (np. produkcja narkotyków), na rzeczy nie działające (np. perpetuum mobile), na metody leczenia czy prowadzenia biznesu, na teorie naukowe (Kopernik), rośliny i programy komputerowe.

Patent udzielany jest **wyłącznie za nową technologię** i nie należy go mylić z **prawami autorskimi** (copyright) - udzielanymi za pracę artystyczną, literacką czy muzyczną, ani z **wzorami przemysłowymi** (industrial design) - udzielanymi za kształt, wzór i ornamentację, ani wreszcie ze **znakami ochronnymi** (trademark) - przedstawiającymi słowa albo symbole służące do odróżnienia jednych towarów względnie usług od drugich (Kleenex, Hertz, itp.).

Konwencja Paryska

W wyniku międzynarodowej konferencji, która odbyła się w Paryżu, w 1883 roku (International Convention for the Protection of Industrial Property) z udziałem 80 krajów, w tym również i Kanady ustalono, że wniosek o patent zgłoszony w jednym z krajów-sygnatariuszy konwencji, otrzymuje tę samą datę zgłoszenia (filing date) w pozostałych krajach konwencji, pod warunkiem, że ma ono miejsce w okresie 12 miesięcy od daty pierwszego zgłoszenia. Dla przykładu, jeżeli aplikant zgłasza swój wniosek we Francji 1 stycznia 1990 roku, to pozostaje mu dalszych 12 miesięcy do zgłoszenia tego samego wniosku np. w Kanadzie, tzn. do 1 stycznia 1990 roku, zachowując jednocześnie prawo do pierwotnej daty zgłoszenia, tj. do 1 stycznia 1990 roku.

Wstępne badanie patentowe

Po rozważeniu wynalazku z punktu widzenia jego wartości technicznych oraz możliwości handlowych, potencjalny aplikant podejmuje (najczęściej w urzędzie patentowym) wstępne badanie patentowe (preliminary search), które ma odpowiedzieć na pytanie czy wynalazek jest materiałem na patent, tzn. czy jest on nowy. Jeżeli badanie jest pozytywne, tzn. wykáže istnienie patentu odpowiadającego przedmiotowi poszukiwań, odpowiedź jest prosta: wynalazek nie jest nowy. Często jest to jednoznaczne z zaprzec-

taniem dalszych kroków przez wynalazcę. Negatywny wynik badania, przeprowadzonego nawet bardzo dokładnie, nie jest nigdy dowodem, że wynalazek jest nowy.

Podanie o patent

Aby otrzymać datę zgłoszenia podania niezbędne jest skompletowanie szeregu dokumentów. Należą do nich: wniosek (petition), specyfikacja i abstrakt.

Wniosek jest częścią podania, adresowaną do Komisarza Patentów (Commissioner of Patents), która zawiera prośbę o wydanie patentu, nazwisko aplikanta (wynalazcy), nominację agenta (jeśli konieczna) oraz prośbę o przyznanie pierwszeństwa wynikającego z Konwencji Paryskiej. Przykłady wniosków podane są w załączniku do "Przepisów Patentowych" (Patent Rules).

Specyfikacja zawiera opis wynalazku (disclosure) wraz z rysunkami (jeśli konieczne do zrozumienia wynalazku) oraz **zastrzeżenia** (claims).

Opis - zgodnie z par. 34 Ustawy, opis wynalazku ma być dokładny i zrozumiały (clear). Opis nie powinien zawierać niepotrzebnych, niepełnych, czy wprowadzających w błąd informacji. Powinien być zrobiony tak, by bazując na nim można było odtworzyć wynalazek po wygaśnięciu monopolu. W sumie, aplikant powinien przekazać w opisie całą swoją wiedzę na temat wynalazku.

Zastrzeżenie, technicznie jest definicją wynalazku, prawnie natomiast ograniczeniem monopolu, wynikającym z opisu. Umiejętność prawidłowego redagowania zastrzeżeń należy do najistotniejszych momentów w procesie przygotowania podania, decyduje o przyszłej wartości patentu. Aby w pełni zabezpieczyć wynalazek, zastrzeżenie powinno (używając prawnej terminologii patentowej - legal patent language) tak go definiować, aby ująć jego **wszystkie** możliwe fizyczne formy. Brak zabezpieczenia względnie niewłaściwe zabezpieczenie wszystkich form wynalazku, pozostawia lukę dla konkurencji i w konsekwencji obniża wartość patentu. Zastrzeżenia podlegają wymogom wynikającym z Ustawy Patentowej. Należą do nich między innymi: a) **jasność definicji** (clarity) - zastrzeżenie nie może mieć kilku możliwych interpretacji, musi być jednoznaczne; b) **kompletność** (completeness) - ilość elementów cytowana w zastrzeżeniu musi być wystarczająca dla poprawnego działania wynalazku, jedynie nieistotne elementy mogą być pominięte; c) **poparcie w opisie** (support) - charakterystyka wynalazku

podana w zastrzeżeniu musi mieć swój odpowiednik w opisie.

Kanadyjskie Biuro Patentowe (Patent Office)

Biuro Patentowe jest częścią Intellectual Property Directorate, który to urząd z kolei należy do Ministerstwa C.C.A (Consumer and Corporate Affairs Department). Do głównych zadań Biura Patentowego należy nadawanie patentów (granting of patents) oraz popularyzacja nowej technologii zawartej w patentach (information dissemination). Podania o patent podlegają w Biurze Patentowym egzaminacji (jeżeli żądana), która ma sprawdzić czy spełnione są wymogi stawiane przez kanadyjskie prawo patentowe, czyli zgodność z "Przepisami Patentowymi" (Patent Rules) i z "Ustawą Patentową" (Patent Act). Egzaminacja wykonywana jest przez egzaminatorów i polega na dokonywaniu badania patentowego (search) oraz na podejmowaniu decyzji odnośnie istnienia nowości, użyteczności i wynalazczości. Coraz częściej tradycyjne metody badań zastępowane są przez poszukiwania przy pomocy komputerów (Computer Assisted Prior Art Search), mające światowy zasięg i dokonywane w bardzo krótkim czasie. Warto tu wspomnieć, że badania dokonywane w Biurze Patentowym dostarczają informacji nie tylko dla potrzeb egzaminacji, ale służą również jako źródło ujawnienia nowych produktów, śledzenia działalności konkurencji oraz do wskazywania kierunków rozwoju i szybkości postępu w najrozmaitszych dziedzinach przemysłu. Ma to kolosalne znaczenie, szczególnie dla wynalazców pracujących nad rozwojem nowych produktów. Poza wyżej wspomnianymi funkcjami, Biuro Patentowe dodatkowo publikuje tygodnik "Patent Office Record" dostarczający danych o patentach kanadyjskich, prowadzi szkolenia (P.E.P. - Public Education Program) oraz udziela porad (np. TIS - Technical Information Services).

Podanie o patent przed Biurem Patentowym

Osiemnaście (18) miesięcy po zgłoszeniu w Biurze Patentowym podanie jest publikowane (early publication) i wynalazek udostępniony do wglądu. Okres czasu przed publikacją (okres utajenia wynalazku) może być krótszy niż 18 miesięcy jeśli podanie było zgłoszone wcześniej, poza Kanadą, w jednym z krajów konwencji, względnie na specjalne, pisemne, życzenie aplikanta. W okresie 7 lat od momentu publikacji aplikant może wystąpić z prośbą o egzaminację, która jest niezbędna do otrzymania patentu. Warto tu nadmienić, że aplikantem żądającym egzaminacji wcale nie musi być osoba, która zgłosiła wniosek o patent, ale **każda osoba** zainteresowana wynikiem egzaminacji i uiszczająca odpowiednią opłatę. Egzaminacja polega najczęściej na listownej wymianie argumentów między egzaminatorem a aplikantem i prowadzi do modyfikacji zastrzeżeń (amendments). Zgoda egzaminatora na nadanie patentu komuniko-

wana jest aplikantowi odpowiednim zaawizowaniem (notSice of allowance), które również powiadamia go o konieczności uiszczenia opłaty związanej z nadaniem patentu, jak również o terminie w jakim ma być ona dokonana aby uniknąć przepadnięcia podania (abandonment). Gdy egzaminator w wyniku egzaminacji dochodzi do wniosku, że patent na wynalazek nie może być nadany oraz że dalsza wymiana argumentów nie wniesie już żadnych konstruktywnych zmian, wówczas pisze tzw. **ostateczną decyzję** (final action), w której powiadamia aplikanta o odmowie nadania patentu wraz z podaniem powodów. Od powyższego aplikant może się odwołać do Komisarza Patentów, który z kolei opierając się na wnioskach Komisji Apelacyjnej (Patent Appeal Board), wydaje odpowiednie orzeczenie. Jeżeli jest ono również niepomyślne dla aplikanta, to może on zrobić od niego odwołanie do Sądu Federalnego, względnie w ostateczności, do Sądu Najwyższego (Supreme Court).

Zakończenie

Kanadyjskie Biuro Patentowe otrzymuje rocznie około 30000 wniosków o patent z wszystkich możliwych dziedzin i nadaje około 20000 patentów. Przeciętnie 94% patentów nadanych w Kanadzie należy do wynalazców spoza Kanady. Większość wynalazków dokonywana jest w krajach wysoko uprzemysłowionych, takich jak U.S.A., Japonia i Niemcy. Kanadyjczycy mają wpływ na około 2% rozwijającej się światowej technologii.

Większość patentów nadawana jest na ulepszenie już istniejącej technologii, jedynie mały procent wynalazków zaliczany jest do prawdziwie pionierskich, otwierających nowe dziedziny techniki. Informacje podane w patentach są tak usystematyzowane, że na ogół, niezależnie od kraju w którym patent jest nadany, zawierają w pierwszej kolejności abstrakt, następnie opis wraz z rysunkami i wreszcie zastrzeżenia. Te ostatnie pisane są językiem techniczno-prawnym, często niezrozumiałym dla laika, natomiast zawsze jako jedno zdanie, czasem mające długość nawet kilku stron. Biuro Patentowe zaleca wynalazcom angażowanie agentów patentowych (patent agent) z tego powodu, że mają oni kwalifikacje potrzebne do przygotowania podania w sposób zgodny z wymogami prawa patentowego. Lista uprawnionych agentów jest do wglądu w Biurze Patentowym. Biuro Patentowe nie ma ani urzędzeń, ani środków finansowych do sprawdzania czy wynalazki opisane w podaniach faktycznie działają zgodnie z opisem. Jeżeli jest oczywiste, że wynalazek nie może działać (np. perpetuum mobile), wówczas egzaminator odrzuca wniosek, względnie żąda od aplikanta dostarczenia działającego modelu (working model). Indywidualni wynalazcy są w tej chwili mniej liczni choćby z tego względu, że wynajdowanie w dzisiejszych czasach wymaga już nie tylko silnej woli i ciężkiej pracy, ale również ogromnego kapitału. Z tego względu większość wynalazków, a więc i nadawanych patentów (około 75%) należy do dużych przedsiębiorstw i laboratoriów.

FRONT WAVE INC.

HIGH TECHNOLOGY INNOVATIONS
EFFICIENT CONTROL OF ACID RAIN
EMISSIONS
POOL OF 600 ENGINEERS &
SCIENTISTS

President: **B.D.E. PRAZMOWSKI**
6551 Mississauga Rd.
Mississauga, Ontario L5N 1A6
tel. (416) 567-4122-2

Zmiany w Kanadyjskim Prawie Patentowym

Od 1 października 1989 r. obowiązuje nowa ustawa patentowa. Wprowadza ona szereg zmian w obowiązującym od 1935 r. akcie prawnym. Zmiany te wprowadzono w celu przyspieszenia przekazywania do publicznej wiadomości najnowszych informacji dotyczących technologii i badań. Rząd federalny rekomendując tę ustawę, spodziewa się, że spowoduje ona wzrost wydajności pracy, zachęci do dalszej wynalazczości oraz doprowadzi, że przemysł kanadyjski i usługi będą nowocześniejsze i będą dotrzymywać kroku najnowszym rozwiązaniom na świecie. Zmiany w ustawie mają również za zadanie ujednoczenie prawodawstwa z większością uprzemysłowionych krajów świata, czyli partnerów handlowych Kanady oraz mają zapewnić skuteczną ochronę kanadyjskich wynalazków za granicą.

Podstawowe zmiany są następujące:

1. Publikacja podania patentowego.

Dotychczas, tzn. przed 1 października 1989 r., wynalazek był publikowany przez Biuro Patentowe wyłącznie w formie świadectwa patentowego. Obecnie, publikowane jest również podanie patentowe, co wcześniej udostępni wiadomości publicznej nową technologię lub produkt. Szczególnie użytecznym wydaje się to być dla małych i średnich przedsiębiorstw, które nie posiadają środków na prowadzenie własnych badań naukowych i są uzależnione od dużych centrów naukowo-badawczych lub koncernów przemysłowych, z którymi muszą wchodzić w zależności licencyjne.

Aktualnie, podanie będzie dostępne do wiadomości publicznej w ciągu 18 miesięcy od jego złożenia w Kanadzie lub też w dowolnym kraju tzw. Konwencji Paryskiej (Paris Convention for the Protection of Industrial Property).

Podania patentowe złożone po 1 października 1989 r. będą posiadały numery od 2 000 001 wzwyż. Ten sam numer pojawi się też na świadectwie patentowym. Aby rozróżnić w jakim stadium postępowania znajduje się podanie, zastosowano następujący kod literowy:

- A1 - nowe podanie publikowane i nie publikowane,
- B - odmowa wydania patentu lub zaniechanie postępowania przez wynalazcę,
- O - nadany patent,
- E - powtórne nadanie (reissue),
- F - powtórna egzaminacja (re-examination).

2. Pierwszeństwo złożenia w Biurze Patentów.

Jeżeli, w tym samym czasie, w Biurze roz-

patrywane są dwa lub więcej podania zastrzegające ten sam wynalazek, Biuro udzieli patentu dla tego wynalazcy lub właściciela wynalazku, który najwcześniej złożył podanie. Dlatego też jest to bardzo ważne, aby podanie o patent składać jak najwcześniej i przed złożeniem nie udostępniać wynalazku.

3. Tzw. "absolutna" nowość wynalazku.

Z definicji, każdy wynalazek musi być nowy. Tak jak w większości uprzemysłowionych krajów świata, Kanada NIE udzieli patentu na wynalazek, który był znany w dowolnej formie, przed złożeniem podania w biurze Patentów - kanadyjskim, lub innym wybranym, należącym do Konwencji Paryskiej. Od tej generalnej zasady jest jedno odstępstwo:

- tylko wynalazca lub przez niego upoważniona osoba może publikować swój wynalazek, nie dłużej jednak niż 12 miesięcy (grace period) przed datą jego złożenia.

4. Okres ważności patentu.

Zgodnie z nową ustawą, okres ważności patentu nie może przekroczyć 20 lat licząc od daty złożenia podania w Kanadzie. Jeżeli, w tym czasie, ktoś naruszy prawa wynalazcy, może on domagać się rekompensaty obejmującej okres od daty opublikowania podania w Kanadzie.

5. Okresowe opłaty patentowe.

Aby utrzymać ważność patentu max. do 20 lat, właściciel musi wносить okresowe opłaty patentowe. Kanada jest jednym z ostatnich uprzemysłowionych krajów świata wprowadzającym te opłaty (maintenance fee). Główną zaletą tego systemu jest usunięcie nieważnych patentów spod kontroli Biura Patentów i tym samym umożliwienie korzystania przez zainteresowanych. Opłaty dotyczą podań złożonych po 1 października 1989 r. oraz do patentów wydanych po tej dacie. Opłaty okresowe za podanie muszą być wnoszone rocznie (max. do 7 lat). Brak opłaty spowoduje zatrzymanie postępowania lub utratę ważności patentu. Celem opłat jest danie możliwości patentującemu właściwego rozeznania ekonomiczności przedsięwzięcia. Dalej, system ten powoduje, że patent który odniósł sukces handlowy, będzie ponosił większy wkład w opłatach, proporcjonalnie do czasu trwania sukcesu. Indywidualni wynalazcy oraz wytwórcy, których roczne obroty nie przekraczają 2 mln. dolarów, będą wносить zredukowane o 50% opłaty. Wysokość opłat jest tak dopasowana, aby nie stanowiły dużego obciążenia dla drobnej

wytwórczości i indywidualnych wynalazców.

6. Badanie patentowe na życzenie. (Deferred Examination)

Zgodnie ze starą ustawą, wszystkie wpływające do Biura podania były automatycznie poddawane badaniom patentowym. Obecnie, zgodnie z nową ustawą, opublikowane podanie jest poddawane egzaminacji na życzenie. Prośba o egzaminację nie może być wniesiona później niż 7 lat od daty zgłoszenia podania i pod warunkiem wnoszenia rocznych opłat. Wymagana jest również opłata egzaminacyjna.

Z wprowadzenia tego systemu wynikają dwie korzyści: po pierwsze Biuro Patentów może poprawić swoje usługi poprzez koncentrację na opłaconych podaniach, a po drugie wynalazca ma czas aż do 7 lat na określenie rynku, konkurencji oraz podjęcia decyzji dotyczących produkcji lub też odsprzedaży ewentualnego patentu. Jeżeli w ciągu 7 lat egzaminacja nie nastąpi, to wiadomości zawarte w podaniu stają się publiczną własnością i mogą być wykorzystane przez każdego zainteresowanego.

7. Powtórne badanie patentowe. (Re-examination)

W razie wątpliwości co do ważności patentu, każdy zainteresowany, po wniesieniu odpowiedniej opłaty i dostarczeniu materiałów, może poprosić o powtórne badanie wydanego już patentu. Procedura ta pozwala uniknąć kosztownego postępowania sądowego.

Układ o współpracy patentowej. (Patent Cooperation Treaty - PCT)

Ustawa z 1 października 1989 r. pozwoliła Kanadzie na ratyfikację PCT, który wszedł w życie 2 stycznia 1990 r. Mieszkańcy Kanady mogą ubiegać się o patenty w 43 krajach, które podpisały PCT, przez złożenie w kanadyjskim Biurze Patentów jednego podania. Poprzez to należało składać podania w każdym kraju, w którym patentujący chciał uzyskać patent. PCT jest zarządzany przez World Intellectual Property Organization - WIPO w Genewie. Ratyfikacja PCT ujednoczyła międzynarodowe postępowanie patentowe u większości partnerów handlowych Kanady takich jak: USA, Japonia i większość krajów Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

PCT jest jednostopniową procedurą składania podań patentowych. Ewentualne udzielenie patentu podlega jurysdykcji poszczególnych krajów członkowskich.

Kanada ratyfikowała dwie części PCT

tw. Chapter I i II. Część I dotyczy międzynarodowego badania patentowego i wskazuje istniejące rozwiązania, lub ich brak, dotyczące specyficznego wynalazku. Część II zajmuje się wstępną, nie wiążącą, egzaminacją, która pozwala patentującemu poznać merytoryczną opinię instytucji prowadzącej badanie patentowe. Dodatkowo, aby opóźnić administracyjne koszty związane ze składaniem wielu podań, celem PCT jest pomoc wynalazcom, przemysłowi oraz rzecznikom patentowym (agentom) na całym świecie, przez pozostawienie dłuższego czasu na podjęcie decyzji kiedy rozpocząć składanie podań w poszczególnych krajach.

9. Podstawowe opłaty

Opłata towarzysząca złożeniu podania w Kanadzie wynosi 150 dol., egzaminacja 200 dol., wydanie patentu 150 dol.

Okresowe opłaty wynoszą od 30 do 200 dol. rocznie i płacone są od 2 do 19 roku od daty złożenia podania. Duże przedsiębiorstwa, o obrotach rocznych powyżej 2 mln. dol., płacą podwójnie.

10. Pozostałe zmiany:

- Kanada przeszła z systemu, w którym pierwszeństwo wynalazku należało do tego, który pierwszy wynalazł, do systemu, w którym pierwszeństwo uzyskuje ten, kto pierwszy złożył podanie w Biurze Patentów. W związku z tym zniesiono tzw. "caveat", który pozwalał ustalić datę wynalazku.

- Od listopada 1987 r. Biuro Patentów udziela patentów na żywność i lekarstwa z wyjątkiem takich, które powstają w wyniku naturalnych procesów mikrobiologicznych. To ostatnie ograniczenie wygasa 19 listopada 1991 r.

- Od listopada 1987 r. właściciele patentów są zwolnieni z obowiązku znakowania numerem patentu produkowanych wyrobów.

W konkluzji należałoby przypomnieć, że patent daje wynalazcy lub właścicielowi patentu wyłączne prawo produkcji i zbytu przez określony okres. W zamian, wynalazca zobowiązany jest szczegółowo opisać swój wynalazek, który za pośrednictwem Biura Patentów podawany jest do wiadomości publicznej. Jest to podstawowa korzyść nowego systemu, który tym samym pozwala na zaznajomienie zainteresowanych z nowymi pomysłami, a tym samym stanowi inspirację do dalszych wynalazków.

Biuro Patentów jest największym w Kanadzie zbiorem najnowszych informacji technologicznych z całego świata.

Jedną z podstawowych funkcji Biura jest przekazanie tych informacji do ośrodków przemysłowych, badawczych oraz naukowych. Użycie informacji zawartych w patentach jest zasadniczym wymogiem śledzenia rozwoju nowych technologii. Wyżej opisane zmiany ustawy patentowej stymulują wykorzystywanie oraz rozpowszechnianie tych informacji. Powodują też, że kanadyjski system patentowy będzie szczególnie użyteczny dla małych i średnich zakładów, które nie mogą sobie pozwolić na własne badania.

Wykorzystując usługi Biura w zakresie informacji technologicznej, kanadyjski przemysł odniesie następujące korzyści:

- uniknie powtarzania pewnych badań przez sięgnięcie do biblioteki Biura,
- znajdzie rozwiązania technicznych problemów,
- zidentyfikuje zamiennie technologie lub wyroby przydatne do produkcji,
- zlokalizuje centra zajmujące się nowymi problemami (np. konkurencja), - odśloni kierunki rozwoju przemysłu oraz badań naukowych.

W celu zachęcenia i pomocy wynalazcom w Kanadzie istnieje ok. 50 organizacji, które mogą udzielić porad dotyczących prawa patentowego, oraz dostarczają niezbędnych informacji technologicznych z różnych dziedzin nauki i techniki. W południowej części Ontario, najbardziej uprzemysłowionej, istnieje ok. 10 takich organizacji, do których też odsyłam zainteresowanych.

1. Ontario Centre for Farm Machinery and Food Processing Technology - Chatham.
2. Ontario Centre for Advanced Manufacturing - Rexdale.
3. ORTECH International Corporation - Sheridian Park.
4. Canadian Industrial Innovation Centre - Waterloo.
5. Entrepreneurship and Innovation Centre - Seneca College of Applied Arts and Technology - Downsview.
6. Office of Research and Innovation - Ryerson Polytechnical Institute - Toronto.
7. George Brown Innovation Centre - Toronto.
8. Innovation York - York University - North York.
9. Office of Research, Industrial and Innovation Services - University of Guelph - Guelph.
10. CAN-MATE - Toronto.

O Autorach

Wojciech L. Mazur
Mgr inż. mechanik
Członek A.P.E.O.
tel. (819)997-2166

Ukończył Wydział Mechaniczny Politechniki Krakowskiej.

Pracował w Centralnym Ośrodku Chłodnictwa (Kraków) jako projektant urządzeń chłodniczych, następnie w biurze projektowym fabryki Vachette (Troyes, Francja).

Od 1967 roku przebywa w Kanadzie. Pracuje kolejno, jako asystent na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Ottawskiego, następnie jako projektant urządzeń klimatyzacyjnych w firmie Klassen & Associates, a od 1969 roku jako egzaminator patentowy w Kanadyjskim Biurze Patentowym.

Bogusław Dmochowski
Mgr inż. mechanik
Członek A.P.E.O.
tel. (819)997-2798

Ukończył Wydział Mechaniczno-Technologiczny Politechniki Gdańskiej oraz studia dyplomowe na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Warszawskiej.

Pracował w kilku biurach projektowych na Wybrzeżu, ostatnio w Biurze Projektów Budownictwa Morskiego na stanowisku generalnego projektanta.

Do Kanady przyjechał w 1980 roku i pracował w Stake Technology.

Od 1981 roku pracuje w Kanadyjskim Biurze Patentowym jako egzaminator patentowy w branży mechanicznej.

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy

Credit Union

POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR ST. W.
(Wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762-9523

Credit Union

CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł. oraz SOBOTY od 10 do 12.30.

Konta depozytowe
Specjalne konta depozytowe
(minimalny depozyt \$5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)
3-miesięczne certyfikaty
6-miesięczne certyfikaty
1-roczne certyfikaty
3-letnie certyfikaty

3-letnie certyfikaty
(non-redeemable)
RRSP
Pożyczki personalne
Pożyczki hipoteczne
(\$50,000 pożyczki ubezpieczone na życie)
Line of credit

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union.

Komitet Technologicznej Współpracy z Polską

Lech Wałęsa ma dar robienia trafnych i obrazowych porównań. Przemawiając w listopadzie do Poloni w Toronto, opisał sytuację w Polsce jako wyścigi rowerowe, w których polska ekipa pozostała daleko w tyle. Jediną szansą dla tej spóźnionej drużyny jest, by ktoś z czołówki do niej dołączył i pomógł nadrobić stracony czas. Do tej pomocy w nadrobieniu traconego czasu zamierza się dołączyć nowo powstały KOMITET TECHNOLOGICZNEJ WSPÓŁPRACY Z POLSKĄ, działający pod egidą naszego Stowarzyszenia.

Celem Komitetu jest ułatwienie znalezienia potrzebnych fachowców, którzy mogliby pomóc polskim przedsiębiorcom i zakładom przemysłowym dotarcie do współczesnej technologii. Drugim celem jest udzielanie fachowych informacji potencjalnym inwestorom. Na emigracji, a w szczególności w Kanadzie i w Stanach jest bardzo wielu inżynierów, architektów i innych specjalistów polskiego pochodzenia, niejednokrotnie wybitnych w swoich dziedzinach zawodowych. Do nich wszystkim Komitet stara się dotrzeć, by zmobilizować i udostępnić dla Polski potencjalnie ogromny "know how". W udzielaniu porad inwestorom mogą pomóc ci, którzy niedawno przyjechali i znają sytuację przemysłową w Kraju.

Informacje o technicznie wykwalifikowanych osobach, szczegóły specjalizacyjne, oraz rodzaj ofiarowanej pomocy są gromadzone w skomputeryzowany rejestr, który ułatwi kierowanie zapytań do właściwych fachowców. Komitet, podobnie jak Stowarzyszenie Inżynierów, jest organizacją niedochodową, opartą na bezinteresownej pracy członków. Za udzielanie informacji technicznych i innych Komitet nie będzie pobierał opłat.

Zwracamy się do wszystkich zainteresowanych tą akcją o skontaktowanie się pi-

semne z Komitetem Technologicznej Współpracy, 4 Ptarmigan Cres., Don Mills, Ont., M3A 1W3.

KOMITET TECHNOLOGICZNEJ WSPÓŁPRACY Z POLSKĄ POD EGIDĄ STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH W KANADZIE

Profile and objectives

Who are we?

The Committee was formed by a group of volunteers who intend to assist Poland in its conversion from a planned to a free market economy. This assistance will be rendered by mobilising the support of a large number of engineers, architects and other professionals of Polish heritage residing in Canada.

What are the Committee's objectives?

- to provide a link between Canadian and Polish initiatives
- to provide expert technical assistance
- to Canadian and Polish industrial entrepreneurs, contractors, investors, etc.
- to Canadian and Polish government agencies.

How do we plan to achieve our objectives?

Information about individuals with suitable technical skills will be gathered and managed using a computerized database. The database will contain such information as specialization, type of help offered, etc., for as many engineers and architects of Polish heritage as we will be able to contact.

As inquiries regarding technological problems arise, the questions shall be directed to the appropriate specialists.

The most suitable persons will be selected from the database in response to the requests for specific expertise for short-to-medium term assignments.

The Committee plans to cooperate with Canadian organizations having similar objectives as well as with various Polish organizations in Poland, Canada and the USA.

What is the organizational structure of the Committee?

Any engineer, architect or other professional of Polish heritage, residing in Canada, can become a member of the Committee.

The present Executive is standing in nomination only; next Executive shall be elected by a vote of all Committee members.

How do we propose to finance our operation?

All members' activities shall be performed on a voluntary basis.

Considerable administrative funds will be needed for the computerized database, correspondence, distribution of bulletins, contacts with Poland etc. We intend to raise the necessary funds through members' dues, special donations from the "Founding Members" and from "Benefactors", all subject to charitable donations tax credit.

The auditing committee of the Association of Polish Engineers in Canada will scrutinize the financial activities of the Committee.

What is the Association of Polish Engineers in Canada?

The Association is a member of the CANADIAN POLISH CONGRESS. It was established by Polish engineers who came to Canada from Europe at the invitation of the Canadian Government to help in the expansion of the war industry.

The Association, with whom the committee is affiliated, provides professional cultural and social activities, and extends assistance to its members.

Address: 4 Ptarmigan Cres., Don Mills, Ontario, Canada M3A 1W3
Tel: 416/445-6775; 416/494-4809;
416/447-8331

New Link - the name

Many of the members wonder why the name of our Association bulletin is **The New Link** rather than a Polish name. The name does not have meaning for them. I'll try to explain how it came about, without burdening you with exact dates or the names of those involved.

For many years the bulletin was known simply as **Bulletin** or **Biuletyn STP**. It was issued 4 times a year, was half page in size (about 14.5 cm x 23 cm) and the cover beige in colour. The content dealt with technical items or those considered to be of general interest to the members and often had articles about members. It was in Polish with only rare articles in English and pictures were seldom included.

Approximately in 1982, some new, young members joined the editorial committee. They were enthusiastic and saw the potential to make the bulletin into a more lively, interesting publication. They wanted to attract advertising in order to make possible more expensive issues, ones which would include pictures, a larger, brighter, more glossy publication. They felt that for a significant portion of members English was the language with which they were more familiar; also they wanted to attract readers and members to the STP who did not speak Polish. For these reasons they wanted to have more English content.

Among the changes proposed was the change of name to **The New Link**, signifying the link between the older members and the younger ones, between those more comfortable in English and those who preferred Polish, between the Association and the rest of our Polish community.

These new members presented their proposal for change. It was debated at length both in the bulletin and at various meetings. In the end the changes were accepted and welcomed as an opportunity to revitalize the bulletin and the Association. It was refreshing to have people with such energy and enthusiasm working in the Association.

The first few issues of the **Link** were published on glossy paper and contained articles about a variety of subjects, complete with photographs. As

time went on it became more and more difficult to maintain the pace and appearance. Advertising income did not materialize as expected while printing costs increased. The editorial staff found they needed to devote time to other activities and replacements were difficult to find. At last, large issue was produced commemorating the visit of the Pope to Canada thanks to the tremendous input of energy and funds of some members.

After that, the scale and scope of the **Link** were reduced to cut costs. Cheaper paper, fewer pages and issues, no pictures, reduction of colour were measures that were needed to stay within the funds available. What you see before you is the result. To increase the number of issues and the content requires, first of all, more

people willing to **work** on issuing the **link** in order to spread the burden. In addition either more funds or different methods of publication must be found to cover the costs.

Many people ask about changing the name again. Will another name for the bulletin have more meaning over a longer period of time than **The New Link** has had? Maybe so. A complication with a change of name is that the **Link** is sent to a number of libraries and institutions. My understanding is that it is registered in a listing of publications. Each change of name creates confusion about the publication and the organization publishing; change of name should be approached cautiously and infrequently.

M.J. Zaremba

FUNDUSZE INWESTYCYJNE

Pragnę Koleżankom i Kolegom przypomnieć o funduszach inwestycyjnych, które uważam za najlepszą - na dłuższą metę - formę oszczędności. Biorąc przeciętną za kilka lat można liczyć na wzrost 15% rocznie albo więcej. Przy RRSP, jak Państwo wiedzą, wpłaty są zwolnione od podatku. Przy inwestycjach "niezarejestrowanych" wzrost wartości funduszy inwestycyjnych podlega minimalnym podatkom.

inż. Mieczysław Bornek
Regal Capital Planners Ltd.
Toronto
tel. biurowy 481-4411
tel. domowy 485-4388

MÓJ DOM

Pragniemy zawiadomić, że wiosną ub. roku ukazała się książka naszego kolegi inż. Wojciecha A. Krajewskiego p.t. "Mój dom". Książka jest zbiorem wspomnień z okresu młodych lat, z czasów wojny a także z pobytu w Kanadzie, gdzie autor czynnie uczestniczył w życiu Polonii będąc członkiem m.in. Związku Polaków w Kanadzie i Związku Polskich Kombatantów. Warto przypomnieć zwłaszcza kolegom, którzy niedawno przyjechali do Kanady, że Wojciech Krajewski był również aktywny w Kongresie Polonii Kanadyjskiej, w Fundacji im. Adama Mickiewicza (której był założycielem) i w Polskim Instytucie Badawczym. Przez wiele lat zamieszczał swoje artykuły w polskich czasopismach w Kanadzie, zwłaszcza w "Związkowcu".

"Mój dom" to nie tylko rodzinne domostwo, ale także dalsze otoczenie, miasto, krajobraz, zdarzenia w świecie i podróże autora, to społeczeństwo, które ukształtowało sylwetkę człowieka.

Książkę, której lekturę szczerze polecamy, można nabyć bezpośrednio u autora przysyłając na Jego adres czek na \$15.

Adres: Wojciech A. Krajewski
151 La Rose Avenue, Apt. 602 Weston, Ont. M9P 1B3;
tel. (416)249-1116